

Wydawnictwo MANDŃ
Wszelkie prawa zastrzeżone ©

ALICJA ZIOŁO

KRAKOWIANKI

Twarze polskiej herstorii

MANDŃ

© Wydawnictwo WAM, 2024

© Alicja Ziolo, 2024

Opieka redakcyjna: Agnieszka Mazur

Redakcja: Agnieszka Zielińska

Korekta: Monika Karolczuk,

Magdalena Koch

Projekt okładki: Adam Gutkowski

Mapy, projekt typograficzny,

skład i łamanie: Karolina Korbut

Projekt zrealizowany przy wsparciu
finansowym Nagrody Krakowa Miasta
Literatury UNESCO, realizowanej
przez Krakowskie Biuro Festiwalowe
ze środków Gminy Miejskiej Kraków.

ISBN 978-83-277-3703-8

MANDO

ul. Kopernika 26 • 31-501 Kraków

tel. 12 62 93 200

www.mando.pl

DZIAŁ HANDLOWY

tel. 12 62 93 254-255

e-mail: handel@wydawnictwomando.pl

Druk i oprawa: OZGRAF • Olsztyn

Publikację wydrukowano na papierze

Brite Book 70 g vol. 1.8

dostarczonym przez ZING Sp. z o.o.

Fotografie:

fot. Wojciech Plewiński – s. 8

fot. Andre Zak/Sipa/East News –

s. 36

ze zbiorów Muzeum Farmacji

Uniwersytetu Jagiellońskiego

Collegium Medicum – s. 66

portret Kazimiery Bujwidowej,

Wikimedia Commons – s. 110

aut. Zenon Pajor, obraz pochodzi

ze zbiorów Izby Pamięci

w Dobrzyniu nad Wisłą – s. 148

rodzinne archiwum Anny i Juliusza

Husarskich – s. 168

rodzinne archiwum Joanny

Suchowiak-Horzemski – s. 200

Narodowe Archiwum Cyfrowe –

s. 226

archiwum rodziny Rydlów – s. 262

fot. z archiwum Ewy Domagalskiej-

Kurdział – s. 296

rodzinne archiwum Krystyny

Rzepki, rodzinne archiwum

Mirosławy Gruszczyńskiej – s. 350

МКК-6618/К, Zbiory Muzeum

Krakowa – s. 402

fot. EverettCollection/East News –

s. 428

Jakub Nowicki / studio Inigo –

zdjęcie na skrzydle

SPIS TREŚCI

Wstęp	5
PISARKI	7
Kamyczek w „Przekroju”. Janina Ipohorska	9
Pod dachem siostry. Wisława Szymborska	37
Śladami pisarek po Krakowie	64
PIONIERKI	65
Pierwsze studentki. Janina Kosmowska, Jadwiga Sikorska, Stanisława Dowgiałło	67
Urodzona za wcześnie. Kazimiera Bujwidowa	111
Z miłości dla nauk. Nawojka	149
Śladami pionierek po Krakowie	166
ARTYSTKI	167
Alchemiczka z Przegorzał. Helena Husarska	169
Neonówka. Anna Pawlak, <i>primo voto</i> Suchowiak, <i>secundo voto</i> Druzgała	201
Księżniczka. Zofia Stryjeńska	227
Śladami artystek po Krakowie	259
OPIEKUNKI	261
Siostry z <i>Wesela</i> . Anna Rydlówna, Józefa Singer	263
Nieoszlifowany granat. Maria Orwid	297
Sprawiedliwe. Leona Kowalska, Helena, Urszula i Mirosława Przebindowskie	351
Śladami opiekunek po Krakowie	399
PRZEDSIĘBIORCZYNI	401
Krucze i cenne. Amalia Krieger	403
Dwór cesarzowej piękna. Helena Rubinstein	429
Śladami przedsiębiorczyń po Krakowie	448
Zakończenie. Miedzianna	449
Podziękowania	459
Przypisy	461
Bibliografia	466
Indeks nazwisk	471